

March 6, 1961

**Protocol on the joint negotiations of the
Czechoslovak Interior Ministry delegation and the
delegation of KGB border troops**

Citation:

"Protocol on the joint negotiations of the Czechoslovak Interior Ministry delegation and the delegation of KGB border troops", March 6, 1961, Wilson Center Digital Archive, Archiv Bezpečnostních Slozek
<https://wilson-center.drivingcreative.com/document/113493>

Summary:

The Czechoslovak and Soviet delegations discussed the fulfillment of the 1958 joint proceedings on Soviet border troops, further coordination of the border organs of both parties, the relay of technical equipment at the border and joint actions for border searches. Also on the agenda was the easing of border passage in times of emergency for citizens of both states.

Original Language:

Czech,Russian

Contents:

Original Scan

60

X

+

60
421 555R

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

ZMĚNA
STUPNĚ UTAJENÍ

MI-016 / SSSR-1961

VYHRAZENÉ
TAJNÉ

DNE 10. 1. 2008

PODPIS

PROTOKOL

Zrušen stupeň utajení (svazku)
dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení
§ 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

23. 9. 2008

o společném jednání delegace ministerstva vnitra ČSSR
a delegace pohraničních vojsk Výboru pro státní bezpeč-
nost při Radě ministrů SSSR, které bylo provedeno
2. - 6. března 1961 v Moskvě.

Složení delegací

československé

1. Náčelník hlavní správy
Veřejné bezpečnosti
generálmajor Jan Janulík
(vedoucí delegace)
2. Náčelník hlavní správy
Pohraniční stráže gene-
rálmajor Miroslav Duda
3. Náčelník politické sprá-
vy Pohraniční stráže
plukovník Adolf Pimpara
4. Náčelník správy Veřejné
bezpečnosti v Košicích
major Ludovít Koval
5. Zástupce náčelníka le-
gislativního oddělení MV
major Dr. Milan Regent

sovětské

1. Náčelník hlavní správy po-
hraničních vojsk Výboru pro
státní bezpečnost při Radě
ministrů SSSR
generálplukovník ZYRJANOV
P. I. (vedoucí delegace)
2. Naměstek náčelníka štábu
Hlavní správy pohraničních
vojsk výboru pro státní
bezpečnost při Radě ministrů
SSSR generálmajor Ryžkov E. V.
3. Naměstek náčelníka politic-
ké správy pohraničních vojsk
Výboru pro státní bezpeč-
nost při Radě ministrů SSSR
plukovník Michajlov A. E.
4. Naměstek náčelníka 1. oddě-
lení štábu Hlavní správy
pohraničních vojsk Výboru
pro státní bezpečnost při
Radě ministrů SSSR
plukovník Oniščenko A. F.
5. Náčelník 27. pohraničního
oddělení operativní skupi-
ny pohraničních vojsk
Výboru pro státní bezpečnost
při Radě ministrů SSSR
plukovník Suprunov G. S.

Jezení střídavě řídili vedoucí delegací ČSSR a SSSR.

- 2 -

Delegacemi byl stanoven tento pořad jednání:

1. vzájemná informace obou stran o plnění usnesení přijatého na společném jednání delegací ministerstva vnitra ČSSR a pohraničních vojsk SSSR v roce 1958 v Praze a další koordinace opatření, prováděných pohraničními orgány obou stran k ochraně státních hranic (včetně technického vybavení k ochraně hranic a společných akcí při pátrání po narušitelích hranic).
2. Výjimečné povolování přechodů hranic občanům obou stran, majícím trvalý pobyt v pohraničních obcích, a to na základě osobních dokladů.

První otázka programu jednání:

Vzájemná informace obou stran o plnění usnesení přijatého na společném jednání delegací ministerstva vnitra ČSSR a pohraničních vojsk SSSR v roce 1958 v Praze a další koordinace opatření prováděných pohraničními orgány obou stran k ochraně státních hranic (včetně technického vybavení k ochraně hranic a společných akcí při pátrání po narušitelích hranic).

Při zkoumání první otázky programu se delegace vzájemně informovaly o plnění usnesení přijatých na společném jednání v Praze v březnu 1958.

Obě delegace došly ke shodnému závěru v tom, že všechny body protokolu z pražského jednání byly zcela splněny, kromě bodu 4 b). Schůzky náčelníků oddělení pohraničních orgánů obou stran, předpokládané v tomto bodě, se nekonaly vzhledem k tomu, že tato funkce byla ve správě operativní skupiny pohraničních vojsk Výboru pro státní bezpečnost při Radě ministrů SSSR zrušena.

- 3 -

Delegace ministerstva vnitra Československé socialistické republiky a pohraničních vojsk SSSR s hlubokým uspokojením konstatovaly, že usnesení společného jednání, uskutečněného v Praze, splnilo svůj účel, příznivě se projevilo při společných akcích pohraničních orgánů ČSSR a pohraničních vojsk SSSR při ochraně československo-sovětské státní hranice a je vhodné provádět tato opatření i v budoucnu.

Po vzájemné výměně názorů delegací bylo usneseno:

1. Na základě situace a zkušeností ze společné ochrany československo-sovětské hranice je třeba za hlavní směry pravděpodobných narušení hranic považovat:

a) Ubla - Vel. Bereznyj, v úseku zleva Ulič - Stričava, zprava Dúbrava - Mirča. Ochrana tohoto směru je zajišťována ze strany ČSSR - dvěma pohraničními odděleními VB, ze strany SSSR - dvěma rotami;

b) Vyš. Nemecke - Užhorod, v úseku zleva Krčava - Domanice, zprava Lekárovce - Tarnovci. Ochrana tohoto směru je zajišťována ze strany ČSSR - jedním pohraničním oddělením VB, ze strany SSSR - jednou rotou a oddělením pasové kontroly v Čopu;

c) Čierna - Čop, v úseku zleva Ptruksa - Strumkovka, zprava od řeky Tisa. Ochrana tohoto směru je zajišťována ze strany ČSSR - jedním pohraničním oddělením VB a oddělením pasové kontroly Čierna, ze strany SSSR - jednou rotou a oddělením pasové kontroly Čierna.

2. Považuje se za závazné, že velitelé pohraničních útvarů se budou ihned vzájemně informovat o všech případech zjištění stop nebo jiných poznatků o narušení hranic a rovněž v případech získání jiných údajů o těchto skutečnostech. Uvedené poznatky a údaje si předají osobně nebo prostřednictvím

- 4 -

podřízených přímo na hranici a podají o tom zprávu nadřízeným. Rovněž ihned učiní opatření k zadržení narušitele hranic, aby nepronikl do vnitrozemí. O průběhu a výsledcích pátrání se pohraniční orgány obou stran vzájemně informují.

Pohraniční orgány strany, z jejíhož území došlo k narušení hranice, učiní podle svých možností všechna potřebná opatření ke zjištění totožnosti narušitele a jeho případných styků na sousedním území druhé strany a podají o tom zprávu pohraničním orgánům druhé strany, aby jim usnadnily pátrání po narušiteli.

Pátrání po narušitelích provádí každá strana na svém území.

3. Podle potřeby provádět vzájemnou výměnu operativních informací o konkrétních skutečnostech, které zajímají obě strany (o osobách, které narušily hranice, nebo které se k tomu připravují, jakož i o osobách, které se zabývají pašováním).

4. Považuje se za účelné - v zájmu včasného zjištění stop a jiných poznatků o narušení hranice a zamezení pokusů narušit hranici - aby sovětská strana zavedla na důležitých úsecích v délce asi 15 km podél kontrolního pásu blízko hranice signální zařízení a zátarasy a ponechala již dříve zavedená a vhodná ženižně-technická opatření.

5. K vytvoření podmínek k ještě operativnějšímu řešení otázek, spojených s ochranou hranice, dodatečně zřídit přímé telefonické spojení mezi pohraničními rotami SSSR a pohraničními odděleními veřejné bezpečnosti ČSSR, dislokoványými v místech:

N. Sedlica (ČSSR)

Ulič (ČSSR)

Beňatina (ČSSR)

Vel. Slemence (ČSSR)

Nov. Stružica (SSSR)

Knjaginina (SSSR)

Novoselica (SSSR)

Palov (SSSR)

- 5 -

Každá strana zřídí spojení až k hranici svými prostředky do 1. května 1961.

6. Považuje se za nutné, aby obě strany provedly další opatření, zaměřená k řádnému dodržování pravidel režimu hranice obyvateli ČSSR a SSSR, jakož i opatření k zamezení přechodu dobytka přes hranici.

7. V zájmu zlepšení vzájemných akcí a koordinace opatření k zajištění účinné ochrany hranice (kromě zavedené již praxe) považuje se za účelné:

a) konat nejméně jednou za tři měsíce schůzky hraničních zmocněnců a kromě toho ve všech případech, kdy zůstane situace na hranici vyžaduje učinit mimořádná společná opatření.

Na těchto schůzkách zpracovávat a upřesňovat:

- plány společných akcí pro případ operačně-vojenského pátrání po narušiteli hranice;
- organizaci spojení a signály vzájemných akcí při ochraně hranice;
- vzájemnou výměnu údajů o situaci a zkušenostech při ochraně hranice, upřesňovat současné a určovat nové operační směry a provádět jejich přezkoumání;
- dojednávat provádění společného školení o pátrání po narušitelích hranice a jejich zadržování (každá strana na svém území);

b) dovolit náčelníkům pohraničních rot SSSR a pohraničních oddělení VB ČSSR provádět v nezbytných případech schůzky na hranici a vyměňovat si na nich údaje o situaci, k dohodnutí nejvhodnějšího způsobu společného využití a rozmístění sil a prostředků svých útvarů při ochraně hranice; o těchto schůzkách budou podávat zprávy svým nadřízeným;

c) zmocnit náčelníky oddělení pasové kontroly provádět v nezbytných případech schůzky a řešit na nich tyto otázky:

- 6 -

- výměna informací o situaci;
- dohodnutí prací při prověřování dokladů početně velkých skupin turistů a členů různých delegací, přecházejících hranici ve zvláštních vlacích a v autech;
- výměna informací o zadržení narušitelů hranice v dopravních prostředcích, o zjištění pašovaného zboží, o skryších a způsobech ukryvání používaných narušiteli hranice a pašeráky;
- výměna informací o zjištěných nesprávnostech technického charakteru v cestovních dokladech a provádění opatření k tomu, aby držitelé takových cestovních dokladů mohli překročit hranici.

Současně stanovit, že náčelníci oddělení pasové kontroly na železničních stanicích Čierna (ČSSR) a Čop (SSSR) vykonávají funkci pomocníků hraničních zmocněnců ČSSR a SSSR v rámci své působnosti.

8. Považuje se za žádoucí, aby v zájmu zlepšení styků mezi hraničními zmocněnci obou stran bylo sídlo hraničního zmocněnce ČSSR na československo-sovětské hranici přemístěno z Prahy do Košic.

9. Obě delegace jsou toho mínění, že je nutné, aby hraniční zmocněnci obou stran se i nadále vzájemně informovali o změnách v dislokaci útvarů, určených k ochraně hranic (pohraniční roty, oddělení pasové kontroly a pohraniční oddělení VB).

Obě delegace vyslovují pevné přesvědčení o tom, že společné provádění uvedených opatření, která doplňují opatření stanovená v pražském jednání, pomohou k dalšímu upevnění spolupráce v otázkách ochrany československo-sovětské hranice.

- 7 -

Druhá otázka programu jednání:

Výjimečné povolování přechodů hranic občanům obou stran, majícím trvalý pobyt v pohraničních obcích, a to na základě osobních dokladů.

Po vzájemné výměně názorů dele gaei bylo usneseno:

1. Přechod státní hranice se zpravidla povolí zjednodušeným způsobem občanům ČSSR a SSSR, kteří mají trvalý pobyt v pohraničních obcích, zahrnutých v seznamech, dohodnutých mezi hraničními zmocněnci, a to za účelem cesty do obcí, které jsou v těchto seznamech rovněž uvedeny.

2. Za oprávněné důvody k povolení přechodu hranic se považují:

- a) úmrtí blízkých příbuzných;
- b) návštěva blízkých příbuzných u příležitosti rodinných událostí (svadba, narození);
- c) vážné onemocnění blízkých příbuzných s výjimkou případů, kdy je nebezpečí přenesení těžké nákazy;
- d) živelní pohromy a vážné nehody, které postihly blízké příbuzné;
- e) poskytnutí nutné lékařské pomoci, jestliže nemocný (raněný) nemůže získat okamžitou pomoc na svém území.

3. Při povolování zjednodušeného způsobu přechodu hranic se postupuje tímto způsobem: občané ČSSR a SSSR, kteří dostali pozvání od příbuzných žijících na sousedním území, nebo oznámení o jejich úmrtí, nebo v jiných odůvodněných případech, obracejí se s žádostí o povolení přechodu hranice k nejbližšímu pohraničnímu orgánu své strany.

- 8 -

Hraniční zmocněnec, jeho zástupce nebo pomocník, který byl uvědoměn o této žádosti, přezkoumá důvody k přechodu hranice, uvedené v žádosti, u hraničního zmocněnce, jeho zástupce nebo pomocníka druhé strany. Jestliže není námitek, přechod hranic povolí, jinak žádost zamítne. O učiněném rozhodnutí vyrozumí aparát hraničního zmocněnce žadatele a vydá potřebné příkazy náčelníku pohraničního útvaru, v jehož úseku se má přechod hranic uskutečnit.

O žádosti o povolení přechodu hranice musí být rozhodnuto co nejdříve.

4. Hranici lze překročit na stanovených místech za přítomnosti pohraničních orgánů obou stran, a to na základě osobního průkazu totožnosti (občanského průkazu nebo průkazu jej nahrazujícího) a povolení, vydaného příslušným pohraničním orgánem jedné ze stran (vzor povolení je uveden v příloze). Nemá-li osoba, která překračuje hranici, osobní průkaz totožnosti, musí být povolení opatřeno fotografií. Děti ve věku do 15 let (u občanů ČSSR) a děti ve věku do 16 let (u občanů SSSR) smějí překročit hranici pouze v doprovodu jednoho z rodičů, jestliže jsou zapsány v jeho povolení.

Stanovenými místy přechodu hranice jsou:

- silnice Ubla - M. Bereznyj;
- silnice Vyš. Německe - Užhorod;
- silnice Vel. Kapušany - Palov;
- cesta Vel. Slemence - Mal. Selemence.

Ve výjimečných odůvodněných případech (vzdálenost obcí od stanoveného místa přechodu, dislokace pohraničních orgánů) mohou hraniční zmocněnci, jejich zástupci nebo pomocníci obou stran po vzájemné dohodě povolit přechod hranice i mimo stanovená místa přechodu.

Přechod hranice na motorových vozidlech nebo povozech se zvířecím potahem není dovolen.

- 9 -

Pobyt na území druhé strany lze povolit nejvýše na dobu 7 dnů. V jednotlivých případech mohou hraniční zmocněnci, jejich zástupci nebo pomocníci obou stran po vzájemné dohodě tuto dobu prodloužit z důvodů zvláštního zřetele hodných.

5. O osobách, které přešly hranici, se v aparátu hraničních zmocněnců a u pohraničních orgánů, v jejichž úsecích se přechody uskutečňují, vede evidenční kniha s těmito údaji: jméno a příjmení, datum narození, místo trvalého pobytu, obec, do které cestuje, osoba, kterou navštěvuje, důvod cesty, doba překročení hranice a povoleného pobytu na území druhé strany, doklad, na jehož základě byl přechod hranice povolen, doba návratu.

6. Osoby, které přešly hranici, jsou povinny do 24 hodin se přihlásit u místních úřadů (národních výborů) obcí, ve kterých se budou zdržovat. Při odchodu jsou rovněž povinny se u těchto úřadů odhlásit.

7. Při překročení hranice smějí občané obou stran vzít s sebou jen osobní věci, které potřebují na dobu svého pobytu na území druhé strany, jakož i malé dárky, které chtějí dát svým příbuzným nebo které od nich dostali. Prohlídku příručních zavazadel v místech přechodu hranice provádějí orgány každé strany podle svých předpisů.

8. Občané stran, kteří porušili stanovená pravidla pro pobyt na území druhé strany, budou zbaveni práva k dalšímu pobytu v této zemi a budou předáni hraničním zmocněncům druhé strany spolu s oznámením o důvodech jejich vrácení.

Občané stran, kteří se dopustili trestného jednání na území druhé strany, podléhají pravomoci orgánů této strany a předpisům této strany.

- 10 -

Občané stran, kteří přešli hranici na jiném místě přechodu, než jaké je uvedeno v jejich povolení, budou zadrženi a předáni pohraničním orgánům druhé strany jako narušitelé hranice.

9. Pohraniční orgány obou stran budou organisovat široké uvědomovací akce mezi obyvatelstvem pohraničních obcí o způsobech překračování hranice a o chování občanů na území druhé strany.

Delegace ministerstva vnitra ČSSR a pohraničních vojsk Výboru pro státní bezpečnost při Radě ministrů SSSR považují za vhodné provést závěry k plnění tohoto Protokolu na společném jednání obou delegací v roce 1963. Složení delegací, otázky, které se budou při tom projednávat, jakož i doba a místo jednání budou dohodnuty.

Usnesení uvedená v tomto protokolu k 1. bodu programu jednání nabývají platnosti ode dne podpisu protokolu vedoucími delegací. Usnesení uvedená v tomto protokolu k 2. bodu programu jednání nabývají platnosti po jejich schválení ministrem vnitra ČSSR a předsedou Výboru pro státní bezpečnost při Radě ministrů SSSR. O tomto schválení se strany navzájem uvědomí.

Protokol byl sepsán ve dvou vyhotoveních, každé v jazyce českém a ruském, přičemž obě vyhotovení jsou shodná.

Vedoucí československé
delegace

Náčelník hlavní správy
Veřejné bezpečnosti MV ČSSR
generálmajor Jan JANULÍK

Generálmajor Jan Janulík

V Moskvě dne 6 března 1961

Vedoucí sovětské
delegace

Náčelník hlavní správy
pohraničních vojsk Výboru
pro státní bezpečnost při
Radě ministrů SSSR
generálmajor ^{plukovník} P. ZYRJANOV

P. Zyrjanov

V Moskvě dne 6 března 1961

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ust. § 157 odst. 1 zák. č. 412/2005 Sb.

POVOLENÍ čís.
РАЗРЕШЕНИЕ №

Občan
гражданину /příjmení, jméno; фамилия, имя и отчество/

datum narození /bydliště
дата рождения /проживающему /населенный пункт,

okres, район/

povolen přechod
разрешен въезд /název obce a země; наименование населенного пункта и

_____ k
_____ и /příjmení příbuzného; фамилия родственников/

_____ na dobu do 196
_____ на срок до 196 г.

Jména dětí, které společně s rodiči přecházejí hranici
Имена детей, следующих с родителями через границу

/Podpis a razítko orgánu, který povolení vydal/
/Подпись и печать органа, выдавшего разрешение/
196

POZNÁMKA: Toto povolení je platné pouze při předložení osobního
примечание: Настоящее разрешение действительно только при предъявлении

ÚTRŽEK POVOLENÍ čís.

КОРЕШОК РАЗРЕШЕНИЯ №

P O V O L E N Í čís.
Р А З Р Е Ш Е Н И Е №

Občan
гражданину /příjmení, jméno; фамилия, имя и отчество/

datum narození _____, bydliště _____
дата рождения _____ проживающему _____ /населенный пункт,

okres, район/

povolen přechod
разрешен въезд /název obce a země; наименование населенного пункта и

к
_____ к /příjmení příbuzného; фамилия родственников/
_____ к

na dobu do 196
на срок до 196 г.

Jména dětí, které společně s rodiči přecházejí hranici
Имена детей, следующих с родителями через границу

/Podpis a razítko orgána, který povolení vydal/
/Подпись и печать органа, выдавшего разрешение/
196

POZNÁMKA: Toto povolení je platné pouze při předložení osobního
průkazu totožnosti.

ПРИМЕЧАНИЕ: Настоящее разрешение действительно при предъявлении
документа, удостоверяющего личность.

ÚTRŽEK POVOLENÍ čís.

КОРЕШОК РАЗРЕШЕНИЯ №

412/2005 Sb.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Для отчета представителям порученных
властей соответствующего государства.

0000000000

ля-2

~~VYHRAZENÉ~~~~СЕКРЕТНО~~ПРОТОКОЛ

совместного совещания делегации пограничных войск
Комитета государственной безопасности при Совете
Министров СССР и делегации Министерства внутренних
дел ЧССР, проведенного 2-6 марта 1961 года
в г.Москве

Состав делегацийСоветской

1. Начальник Главного управления
пограничных войск КГБ
при Совете Министров СССР
генерал-полковник ЗЫРЯНОВ П.И.
/глава делегации/
2. Заместитель начальника штаба
Главного управления пограничных
войск КГБ при Совете Министров
СССР
генерал-майор РЫЖКОВ Е.В.
3. Заместитель начальника Полит-
управления пограничных войск
КГБ при Совете Министров СССР
полковник МИХАЙЛОВ А.Е.
4. Заместитель начальника I-го
отдела штаба Главного управле-
ния пограничных войск КГБ
при Совете Министров СССР
полковник ОНИЩЕНКО А.Ф.
5. Начальник 27 пограничного
отряда оперативной группы
погранвойск КГБ при Совете
Министров СССР
полковник СУПРУНОВ Г.С.

Чехословацкой

1. Начальник Главного управления
общественной безопасности МВД
генерал-майор Ян ЯНУЛИК
/глава делегации/
2. Начальник Главного управления
пограничной стражи МВД
генерал-майор Мирослав ДУДА
3. Начальник Политуправления
пограничной стражи МВД
полковник Адольф ПИМПАРА
4. Начальник Управления обществен-
ной безопасности МВД в г.Кошице
майор Лудовит КОВАЛ
5. Заместитель начальника юриди-
ческого отделения МВД
майор д-р Милан РЕГЕНТ

На заседаниях встречи председательствовали поочередно
главы делегаций СССР и ЧССР.

2.

Делегациями была принята следующая повестка дня:

I. Взаимная информация сторон о выполнении решений совместного совещания делегации погранвойск СССР и делегации Министерства внутренних дел ЧССР, проведенного в 1958 году в г.Праге, и дальнейшая координация мероприятий, проводимых пограничными войсками сторон по охране государственной границы /в том числе инженерно-техническое оборудование границы и взаимодействие при проведении совместных поисков нарушителей границы/.

2. Порядок пропуска через границу граждан обеих сторон из числа жителей приграничных населенных пунктов в особых случаях по документам, удостоверяющим личность.

СЛУШАЛИ: Первый вопрос повестки дня совещания -

Взаимная информация сторон о выполнении решений совместного совещания делегации пограничных войск СССР и делегации Министерства внутренних дел ЧССР, проведенного в 1958 году в гор.Праге, и дальнейшая координация мероприятий, проводимых пограничными войсками сторон по охране государственной границы / в том числе инженерно-техническое оборудование границы и взаимодействие при проведении совместных поисков нарушителей границы/.

При рассмотрении первого вопроса повестки дня делегации взаимно информировали друг друга о выполнении решений, принятых на совместном совещании в Праге в марте 1958 года.

Обе делегации пришли к обоюдному мнению о том, что все пункты протокола Пражского совещания полностью выполнены, за исключением пункта 4 "б".

Встречи начальников отделов пограничной службы сторон, предусмотренные этим пунктом, не осуществлялись в связи с упразднением этой должности в управлении оперативной группы погранвойск КГБ при Совете Министров УССР.

Делегации пограничных войск Союза ССР и МВД Чехословацкой Социалистической Республики с глубоким удовлетворением отмечают, что решения совместного совещания, проводившегося в Праге, полностью себя оправдали, положительно сказались на взаимодействии пограничных войск СССР и пограничной охраны

ЧССР в вопросах охраны советско-чехословацкой государственной границы и являются целесообразными для проведения их в дальнейшем.

На основе обмена мнениями делегаций -

ПОСТАНОВИЛИ:

1. Исходя из обстановки и опыта совместной охраны советско-чехословацкой границы, основными направлениями вероятных нарушений границы считать:

а/ Велико-Березнянское - Ублянское, в полосе справа Стречава - Улич, слева - Мирча - Дубрава. Это направление со стороны СССР охраняется силами двух застав, со стороны ЧССР - двух пограничных постов общественной безопасности;

б/ Ужгородское - Верхне-Немецке, в полосе справа Доманинцы - Крчава, слева Тарковцы - Лекарт. Это направление со стороны СССР охраняется силами одной заставы и контролерского поста от ОКПП "Чоп", со стороны ЧССР - одним пограничным постом общественной безопасности;

в/ Чоп - Чиерна, в полосе справа Струмковка - Птрукша, слева река Тисса. Это направление со стороны СССР охраняется силами одной заставы и ОКПП "Чоп", со стороны ЧССР - одним пограничным постом общественной безопасности и КПП "Чиерна".

2. Считать обязательным, что во всех случаях обнаружения следов или других признаков нарушения границы, а также получения об этом других данных командиры пограничных подразделений СССР и ЧССР немедленно информируют друг друга, передают лично или через пограничные наряды следы и другие признаки нарушения непосредственно на линии границы, докладывают об этом по команде и принимают действенные меры по поиску прорвавшихся нарушителей на своей территории с тем, чтобы не допустить их ухода в глубь страны. О ходе и результатах поиска пограничные представители сторон информируют друг друга.

4.

Пограничные представители той стороны, с территории которой произошло нарушение границы, принимают все зависящие от них меры к установлению личности, примет и возможных связей нарушителей границы на сопредельной территории и информируют об этом пограничных представителей другой стороны в целях облегчения поиска прорвавшихся нарушителей и наименьшей затраты усилий на его проведение.

Поиск прорвавшихся нарушителей границы каждая сторона проводит на своей территории.

3. Ввести в практику сторон обмен, по мере необходимости, оперативной информацией, в том числе и по конкретным делам, интересующим обе стороны / о лицах, готовящихся или совершивших нарушение границы, и занимающихся контрабандой/.

4. В целях своевременного обнаружения следов или других признаков нарушения границы, а также пресечения попыток ее нарушения признать целесообразным возведение советской стороной на важных направлениях, протяженностью около 15 км, вдоль контрольно-следовой полосы, вблизи границы малогабаритных сигнализационно-заградительных устройств, а также сохранение ранее созданных и пригодных к использованию инженерно-технических сооружений.

5. Для создания условий к более оперативному решению вопросов, связанных с охраной границы, дополнительно оборудовать прямую телефонную связь между пограничными заставами СССР и пограничными постами общественной безопасности ЧССР, дислоцированными в пунктах:

- Ново-Стружица /СССР/	- Ново-Седлица /ЧССР/;
- Княгиня /СССР/	- Улич /ЧССР/;
- Новоселица /СССР/	- Бенятина /ЧССР/;
- Павлово /СССР/	- Вел.Сельменце /ЧССР/.

Каждая сторона проведет связь до линии границы своими силами к I мая 1961 года.

5.

6. Признать необходимым проведение обеими сторонами дальнейших мер, направленных на полное соблюдение правил режима границы гражданами СССР и ЧССР, а также на недопущение перепаса через границу скота.

7. В целях улучшения взаимодействия и координации мероприятий по обеспечению надежной охраны границы, в дополнение к установившейся практике, считать целесообразным:

а/ практиковать проведение встреч между пограничными уполномоченными сторон не реже одного раза в три месяца и во всех случаях при осложнении обстановки на границе, требующей принятия частных совместных решений.

На этих встречах отрабатывать и уточнять:

- планы совместных действий на случай проведения оперативно-войскового поиска нарушителей границы;
- порядок связи и сигналы взаимодействия в охране границы;
- обмениваться данными об обстановке и опытом в охране границы, уточнять существующие и определять новые оперативные направления и проводить их рекогносцировку;
- договариваться о проведении совместных учений по поиску и задержанию нарушителей границы /каждая сторона на своей территории/;

б/ разрешить начальникам пограничных застав СССР и пограничных постов общественной безопасности ЧССР по мере необходимости проводить встречи на границе для обмена данными об обстановке, согласования вопросов наиболее целесообразного совместного использования и расстановки сил и средств этих подразделений в охране границы с последующим докладом об этих встречах по команде;

в/ предоставить право начальникам контрольно-пропускных пунктов сторон проводить по мере необходимости встречи для решения вопросов:

- обмена информацией об обстановке;
- согласования работы по проверке документов у

6.

больших по численности групп туристов и членов различных делегаций, следующих через границу в специальных поездах и автотранспортом;

– обмена информацией о задержании в транспортных средствах и грузах нарушителей границы, обнаружении контрабанды, тайников и об ухищрениях, применяемых нарушителями границы и контрабандистами;

– обмена информацией по выявленным у отдельных лиц техническим неисправностям в документах на переход государственной границы и принятия решения о их пропуске через границу.

Одновременно установить, что начальники контрольно-пропускных пунктов на ж.д.станциях Чоп /СССР/ и Чиерна /ЧССР/ являются помощниками пограничного уполномоченного СССР и ЧССР соответственно на участках их деятельности.

8. Считать желательным в интересах улучшения контактов между погрануполномоченными сторон перенести место постоянного пребывания пограничного уполномоченного ЧССР на советско-чехословацкой границе из г.Праги в г.Кошице.

9. По мнению обеих делегаций, необходимо, чтобы пограничные уполномоченные сторон продолжали взаимную информацию друг друга о дислокационных изменениях подразделений, охраняющих границу /пограничные заставы, КПП и пограничные посты общественной безопасности/.

Пограничные делегации обеих сторон выражают твердую уверенность в том, что совместное проведение этих мероприятий, в дополнение к проводимым после Пражского совещания, будет способствовать дальнейшему укреплению сотрудничества в деле охраны советско-чехословацкой государственной границы.

СЛУШАЛИ: Второй вопрос повестки дня –

Порядок пропуска через государственную границу граждан обеих сторон из числа жителей приграничных населенных пунктов в особых случаях по документам, удостоверяющим личность.

На основе обмена мнениями делегаций —

ПОСТАНОВИЛИ:

1. Переход государственной границы в упрощенном порядке, как правило, разрешать гражданам СССР и ЧССР, постоянно проживающим в приграничных населенных пунктах, по согласованному между пограничными уполномоченными сторон перечню этих пунктов и при условии посещения только населенных пунктов, перечисленных в перечне.

2. Обоснованными мотивами для получения разрешения на переход границы считать:

- а/ смерть близких родственников;
- б/ свидание с близкими родственниками по случаю совершения обрядов /свадьба, рождения/;
- в/ тяжелую болезнь близких родственников, если их посещение не грозит распространением опасной инфекционной болезни;
- г/ стихийные бедствия и несчастные случаи, постигшие близких родственников;
- д/ получение или оказание неотложной медицинской помощи, если больной /пострадавший/ не может быстро получить ее на своей территории.

3. Вопросы, связанные с получением разрешения на упрощенный переход границы, рассматривать в следующем порядке: граждане СССР и ЧССР, получившие приглашение от родственников, проживающих на сопредельной территории, сообщение о их смерти или в других обоснованных случаях, обращаются в ближайшее пограничное подразделение сторон с заявлением о пропуске их за границу.

Погрануполномоченный, его заместитель или помощник, будучи уведомленными о поступлении такого заявления, уточняют указанные в заявлении мотивы для перехода границы у погрануполномоченного, его заместителя или помощника другой стороны и при отсутствии возражений разрешают переход границы, или, при наличии на то оснований, отклоняют просьбу заявителя. О принятом решении аппарат погрануполномоченного сообщает заинтересованным и дает необходимые указания начальнику пограничного подразделения, на участке которого разрешен переход границы.

8.

Решение о пропуске через границу должно быть принято в возможно короткий срок с момента поступления заявления.

4. Пропуск через границу осуществлять в постоянных пунктах, в присутствии представителей пограничных властей обеих сторон, по документам, удостоверяющим личность /паспорт или справка местных органов власти с фотокарточкой, подтверждающая место проживания предъявителя/, и разрешениям, выдаваемым соответствующими представителями пограничных властей сторон /форма разрешения прилагается/. В случае отсутствия справки фотографии должна быть на разрешении. Дети в возрасте до 16 лет /граждане СССР/ и 15 лет /граждане ЧССР/ пропускаются через границу только в сопровождении родителей, если они занесены в их разрешения.

Постоянными пунктами перехода границы установить:

- место пересечения границы шоссейной дорогой из Малый Березный в Убля;
- место пересечения границы шоссейной дорогой из Ужгорода в Верхне-Немецке;
- место пересечения границы шоссейной дорогой из Павлово в Чепель;
- место пересечения границы дорогой из Солокцы в Вел. Селменце.

В отдельных случаях, исходя из обстоятельств дела, места нахождения населенных пунктов, в которых проживают родственники, и пограничных подразделений обеих сторон, погрануполномоченные, их заместители и помощники обеих сторон могут разрешать по взаимному согласованию разовый переход границы и вне установленных пунктов перехода.

Переезд через границу на гужевом транспорте, автомашинах, мотоциклах и других видах механизированного транспорта не разрешается.

Срок пребывания на сопредельной территории граждан обеих сторон не должен превышать семи суток. В отдельных случаях, исходя из особых обстоятельств, этот срок согласованным решением погрануполномоченных, их заместителей или помощников обеих сторон может быть продлен.

5. Учет лиц, пропущенных через границу в упрощенном порядке, осуществлять в аппаратах погрануполномоченных и в пограничных подразделениях сторон, выдавших разрешение на переход границы по специальным журналам с указанием: фамилии, имени, отчества, даты рождения и местожительства пропущенных лиц, в какой населенный пункт, к кому, с какой целью, когда, на какой срок и на основании каких документов они пропущены, отметки о возвращении.

6. Граждане сопредельного государства, прибывшие на территорию другой стороны, в течение суток должны встать на учет в местных органах власти, по месту жительства их родственников, а при выезде - сняться с учета.

7. При переходе границы в упрощенном порядке разрешить гражданам обеих сторон провоз /перенос/ через границу только личных вещей, необходимых им на время пребывания на сопредельной территории и небольших подарков, предназначенных для вручения родственникам или полученных от них. Осмотр имеющейся при них ручной клади осуществлять пограничными органами в пунктах пропуска в установленном каждой стороной порядке.

8. Граждане сторон, нарушившие согласованные правила пребывания на сопредельной территории, лишаются права дальнейшего нахождения в этой стране и передаются своим пограничным представителям с информацией их о причинах преждевременного возвращения.

Граждане сторон, совершившие уголовное или иное преступление, привлекаются к ответственности по законодательству той стороны и теми судебными органами, на территории которой это преступление совершено.

Граждане сторон, имеющие разрешение на упрощенный переход границы, но перешедшие ее вне установленных им пунктов перехода, задерживаются и передаются представителями пограничной охраны сторон как нарушители границы.

9. Пограничным властям сторон организовать широкую разъяснительную работу среди жителей приграничных пунктов о порядке пропуска через государственную границу и поведения граждан на сопредельной территории.

10.

Делегации пограничных войск СССР и Министерства внутренних дел ЧССР считают целесообразным провести подведение итогов выполнения настоящего протокола на совместном совещании пограничных делегаций обеих сторон в 1963 году. Состав делегаций, вопросы, подлежащие рассмотрению на совещании, время и место его проведения будут согласованы.

Постановление настоящего протокола по первому вопросу повестки дня вступает в силу со дня его подписания главами делегаций Союза ССР и Чехословацкой Социалистической Республики. Постановление протокола по второму вопросу повестки дня вступит в силу после его утверждения Председателем Комитета госбезопасности при Совете Министров СССР и Министром внутренних дел ЧССР, о чем стороны уведомят друг друга.

Протокол отпечатан в 2-х экземплярах на русском и чешском языках каждый, которые являются идентичными.

ГЛАВА СОВЕТСКОЙ ДЕЛЕГАЦИИ
НАЧАЛЬНИК ГЛАВНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ПОГРАНИЧНЫХ ВОЙСК КГБ при
СОВЕТЕ МИНИСТРОВ СССР
генерал-полковник

[Подпись]
/П. СЫРЯНОВ/

" 1 " марта 1961 года
г. Москва

ГЛАВА ЧЕХОСЛОВАЦКОЙ ДЕЛЕГАЦИИ
НАЧАЛЬНИК ГЛАВНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ОБЩЕСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
МВД ЧССР
генерал-майор

[Подпись] /Ян ЯНУЛИК/

" 1 " марта 1961 года
г. Москва

РАЗРЕШЕНИЕ № _____

POVOLENÍ čís. _____

Гражданину

Občan

/фамилия, имя и отчество; příjmení, jméno/

дата рождения

datum narození

проживающему

'bydliště

/населенный пункт,

район,

okres

разрешен выезд

povoleno přechod

/наименование населенного пункта и страны; název obce

к

a země/

к

/фамилия родственников; příjmení příbuzného/

на срок до " " 196 г.

na dobu do

196

Имена детей, следующих с родителями через границу

Jména dětí, které společně s rodiči přecházejí hranici

/Подпись и печать органа, выдавшего разрешение/

/Podpis a razítko orgánu, který povolení vydal/

" "

196 г.

ПРИМЕЧАНИЕ:

Настоящее разрешение действительно при предъявлении документа, удостоверяющего личность.

POZNÁMKA:

Toto povolení je platné pouze při předložení osobního průkazu totožnosti.

КОРЕШОК РАЗРЕШЕНИЯ

№ _____

ÚTRŽEK POVOLENÍ

čís. _____

Для отметок представителя пограничных
властей сопредельного государства.

Zápisy pohraničních orgánů sousedního státu.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupňováno (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.